

Nr 52

Av herr Spångberg m. fl., angående utredning och förslag om försvarsorganisationens fortsatta utveckling.

Önskan om en fredlig värld och en minskning av de militära rustningarna är stark hos alla folk. Tankar på en nedskärning av militärkostnaderna framföres ofta även av ledande statsmän i olika länder. Fruktan och misstro mellan olika statsledningar har emellertid hindrat en förnuftig utveckling, och de militära kostnaderna är nu större än någonsin under fredstid. Samtidigt har den vetenskapliga forskningen frambringat medel med för allt liv förintande egenskaper, vilka medel upptagits bland de militära anfalls- och förstörelsevapnen. Krigstekniken har härigenom blivit helt annorlunda mot tidigare. Mänskligheten står inför möjligheten av fullständig förödelse på jorden genom militära experiment och krig. Andra vägar än de militära måste därför sökas för att rädda den mänskliga och mellanfolkliga samlevnaden. Detta måste främst bli en civil och ej militär uppgift.

Hur man på militärt håll i vårt land tänker sig försvarsfrågans utveckling framgår av överbefälhavarens utredning och förslag rörande krigsmakten under kommande tioårsperiod. Utredningen är hemligstämplad, varför det ej är möjligt att få en detaljerad uppfattning om överbefälhavarens synpunkter. Av redogörelsen i statsverkspropositionen framgår emellertid, att överbefälhavaren går in för nya militära materielslag och ökade kostnader. Av nya materielslag nämnes atomvapen, kemiska stridsmedel, robotar och vissa teletekniska hjälpmedel.

Beträffande kostnaderna räknar överbefälhavaren med en årlig stegring från beräknade 2 163 miljoner kronor budgetåret 1955/56 till 2 746 miljoner budgetåret 1964/65. Överbefälhavaren har knutit kostnadsräkningen vid en tänkt ständigt fortsatt produktionsstegring, varvid den beräknade nationalprodukten skulle få lämna en procentuellt stegrad andel av densamma till försvaret varje år, eller 4,71 procent 1955/56, vilket stegras till 4,79 procent 1964/65. Den årliga kostnadsstegringen skulle vid tioårsperiodens slut uppgå till ca 600 miljoner kronor jämfört med nuvarande kostnader.

Naturligtvis behövs det ett långtidsprogram, då det inte är möjligt att variera försvarsväsendet från det ena året till det andra beroende på vare sig vissa irritationer i det utrikespolitiska läget eller tekniska förändringar

inom försvarsväsendet. Men vi anser, att detta program bör utarbetas med tanke på en sänkning av militärutgifterna på längre sikt.

Den nu framlagda försvarshuvudtiteln har i avvaktan på den allmänna försvarsavvägningen fått karaktären av ett provisorium. Under dessa förhållanden och med beaktande av de synpunkter, som vi här i övrigt berört, är det enligt vår uppfattning lämpligt att riksdagen uttalar som sin mening, att den närmaste tioårsplanen för försvarets fortsatta utveckling skall utarbetas med sikte på en sänkning av försvarskostnaderna. Planen på en årlig utgiftstegring bör därför icke vinna riksdagens anslutning. Vårt land, som under närmare 150 år förunnats en varaktig fred, bör under den nuvarande allmänna försvarstekniska förvirringen visa vilja till en beskränning av rustningskostnaderna. För att lösa denna fråga bör en parlamentarisk utredning tillsättas med uppgift att utarbeta ett program rörande försvarsorganisationen under kommande tioårsperiod efter en beräknad viss sänkning av kostnaderna.

Med hänvisning till vad här anförts hemställes,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om en parlamentarisk utredning och förslag om försvarsorganisationens fortsatta utveckling varvid en tioårsplan bör utarbetas syftande till en successiv minskning av nuvarande försvarskostnader.

Stockholm i januari 1955

Aug. Spångberg

Artur E. Lundqvist

*Olof Nilsson,
Göteborg*

*Eric Karlsson,
Olofström*

*Karl J. Nilsson,
Landskrona*

*Hans Gustafsson,
Stockholm*

Tekla Torbrink

*Alf Andersson,
Essvik*

*Abel Andersson
i Löbbo*

Nils Odhe

*K. J. Andersson,
Alfredshem*

Helge Lindström

Elsa Lindskog

Einar Johansson